

STRAŽA

Iskoristite se
se računajo po 12
od 6redne polovice
večkratnih oznak
popust.
„Straža“ tako v
deljeh in petih papir
Rekopisi za ne vnašati

Uredništvo in upravljanje: Maribor
ul. 11. 11. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

2 uredništvo se nahaja
vsek dan od 9h-12h.

Pozivni razglas

Narodna vlada SHS, Poverjenišтво za narodno brambo razglasi:

Radi odpustitve starejših letnikov od vojaškega službovanja se na podlagi sklepov »Narodnega vjeća v Zagrebu« in »Narodne vlade SHS v Ljubljani«, pozivljajo s tem vsi v letih 1895, 1896, 1897, 1898 in 1899 rojeni, ki so bili pri prejšnjih prebiranjih za črnovojno službo z orožjem sposobnim spoznani, v vojaško službovanje, nakar se bodo starejši letniki sorazmerno s številom vpoklicanih iz vojaške službe odpustili. Dolžnost priti k službovanju imajo vsi tisti, ki so v ozemlju SHS prietojni ali rojeni, kakor tudi tisti, ki ne morejo dokazati inozemskega državljanstva.

Priti ni treba:

1. Onim, ki so bili po ponovnem pregledu superarbitraciji proglašeni za vedno invalide, ali premeščeni v neaktivno razmerje, ako ta doba še ni potekla. Vsi ti se pa javijo pri pristojnih orožniških postajah.

2. Rezervnim častnikom, praporščakom in kadetnim aspirantom zgoraj navedenih letnikov. Nepokorščina proti temu pozivu se bode strogo kaznovala po vojaškem zakonu. Vse dosežanje oprostitve brez izjeme se z dnem tega razglasa razveljavijo.

Prošnje za oprestitve naj nemudoma vložijo pri okrajnih glavarstvih:

1. Posesniki podedovanih kmetij in vzdrževalci rodbin (v zmislu §§ 29, 30 in 31 vojnega zakona).

2. Bogoslovci ter dijaki, ki se izkažejo s potrdilom, da obiskujejo srednje, visoke šole ali za vodo, ki imajo po brambnem zakonu pravico do enoletne vojaške službe.

Zglasitev:

Zglasiti se morajo pri dopolnilnem okrajnem poveljstvu, v čigar področju je njihovo bivališče, in sicer: letnik 1899 dne 8. januarja 1919, letnik 1897 dne 15. januarja 1919, letnik 1898 dne 11. januarja 1919, letnik 1896 dne 18. januarja 1919, letnik 1895 dne 21. januarja 1919 vsakokrat ob 8. uri dopoldne pri že navednem poveljstvu.

Prejšnje c. in kr. in c. kr. domobranksko dopolnilno poveljstvo se je povsod združilo v »Vojno dopolnilno poveljstvo« Ljubljana, Celje, Maribor.

Tisti, ki pridejo v popolni vojaški opremi in sicer: z vojaško obleko ter s orožjem, dobe nagrade 50 kron.

Zgodovinski dan v Mariboru

Maribor nima več nemškega župana.

V četrtek, dne 2. januarja 1919 med 11. in 12. uro dopoldne se je izvršil v Mariboru dogodek, ki je velikega zgodovinskega pomena. Odstavljen je bil nemški župan dr. Schmiderer in ves mestni zastop, a na njegovo mesto je prišel Slovenec dr. Viljko Pfeifer. S tem dnem se je končalo nemško gospodstvo nad Mariborom.

Zgodovinsko važen dogodek se je izvršil tako-le:

Ob 11. uri so se pripeljali pred magistrat: okrajni glavar dr. Lajnsič kot zastopnik in pooblaščenec Narodne vlade, dr. Viljko Pfeifer kot mestni gerent, general Rudolf Maister in stotnik Kosér kot zastopnika vojaške oblasti, dr. Senekovič kot policijski komisar in dr. Rosina in Fr. Žebot kot zastopnika Narodnega sveta. V predsobi mestne posvetovalnice so jih pričakovali: župan dr. Schmiderer, podžupana

Nasko in Supanz, mestna svetnika Bernhard in Futter, poslanec Wastian in uradniki dr. Schninner, dr. Valentin in dr. Url.

Navzoči so stopili v polkrog — na eni strani Nemci, na drugi pa Slovenci — dr. Lajnsič je stopil v sredo polkroga pred župana dr. Schmidererja, mu podal roko in spregovoril:

Gospod dr. Schmiderer, cenjeni navzoči! Prišel sem kot pooblaščenec Narodne vlade SHS v Ljubljani, z naznanilom, da je razpuščen mestni svet mesta Maribor, ker se je izjavil za pripadnost Maribora k Nemški Avstriji. Pozivam Vas dr. Schmiderer, da izročite županske posle dr. Viljko Pfeiferju, ki Vam ga predstavljam kot novoimenovanega vladnega komisarja za mesto Maribor. Pozivljam Vas, da se izroče posli mirno in redno, ker bi se drugače morala rabiti sila.

Dr. Schmiderer je odgovoril, da ga jeta ukrep Jugoslovanov presenečil, izjavlja, da se ne more in ne mara mirno oddati zahtevi Narodne vlade, ker ne smatra, da je mestni zastop s tem, da se je izjavil za pripadnost k Nemški Avstriji storil kaj nepravilnega, ker je Maribor (po Schmidererjevem mnenju) po ogromni (!?) večini nemško mesto, kar baje svedoči zadnje ljudsko štetje. On torej ne mara mirno oddati županskih poslov in se bo udal le sili.

Dr. Lajnsič je se enkrat opozoril dr. Schmidererja, naj se uda zahtevi vlade SHS, kajti če se ne bo hotel mirno udati, bo nastopila vojaška sila, ki je zastopana tukaj v osebi generala Maistra.

Nato se je dr. Smiderer s tresočim glasom in s solzmi v očeh udal v svojo usodo. Izjavil je, da se uda sili in odda županske posle gerentu dr. Pfeiferju. Sestavil se je obširni zapisnik, katerega so vsi navzoči zastopniki podpisali, nakar je dr. Pfeifer svečano prevzel mestno upravo mesta Maribor v svoje roke. Nato so naši odposlanci odšli. Po hodnikih mestne hiše je bilo zbrano mestno uradništvo, spodaj pa policija. Mestno hišo je takoj pri dohodu Slovencev zastražila državna policija. Pred magistratom se je zbrala velika množica občinstva, ki je radovedno pričakovala izida zgodovinskega dogodka.

Danes, petek se vršijo uradni posli redno. Večina starih uradnikov je ostala, V mestu vlada lep mir in red.

Oklic mariborskega vladnega komisarja.

Vladni komisar za mesto Maribor, dr. Pfeifer Viljko, je včeraj izdal na mariborsko prebivalstvo naslednji oklic:

Prebivalstvo mesta Maribor!

Narodna vlada SHS v Ljubljani je razpustila občinski svet mesta Maribor, ker se ni podvrgel ukrepom odnosno avtoriteti države SHS in je Narodna vlada SHS mene imenovala vladnim komisarjem z nalogo, da začasno prevzamem in vodim posle mariborskega občinskega zastopa.

Prevzel sem danes vodstvo mestnega magistrata v Mariboru. O tem obveščam prebivalstvo mesta Maribor s pristankom, da bom po najboljši moči skušal zadovoljiti Vašim in potrebam prebivalstva in se tudi nadam, da mi bo prebivalstvo

brez razlike na stranke in narodnost v svojem lastnem interesu pomagalo in zaupa'lo in elemente, ki bi skušali ovirati redno poslovanje, zavračalo. Maribor, dne 2. januarja 1919.

Vladni komisar:
Dr. Pfeifer s r.

Ta oklic, in sicer dvojezičen, je bil včeraj popoldne nabit po Mariboru in tudi Marburgerca je morala slovensko in nemško besedilo priobiti na prvem mestu. To je menda bil prvi slovenski spis, ki ga je objavil ta vsenemški list. Za Maribor je bila to posebnost prve vrste. Nemci so gledali v Marburgerci slovensko besedilo kakor strašilo ne iz preteklosti, marveč iz bodočnosti. Uredništvo »Mbg. Zig« je besedilo dr. Pfeiferjevega oklica v toliko potvorilo, da je nemškemu tekstu besede: »An die Bevölkerung der Stadt Maribor« spremeni v »An die Bevölkerung der Stadt Marburg«. Ravnotako je originalno besedilo »Maribor, den 2. Jänner 1919« spremenilo v »Marburg, den 2. Jänner 1919. Malenkostna olajšava.

Nemci so prerokovali, da bo prišlo do rabuk, kadar bodo Slovenci prevzeli Maribor. A ostalo je vse lepo mirno. Kernškova grožnja: »Lieber rauchgeschwärmte Trümmer, als ein windisch Maribor« ni prišla do veljave.

Mariborski talci.

Obmejno vojaško poveljstvo v Mariboru je v svrhu vzdrževanja redu in osebne varnosti odredilo, da se naj iz kroga mariborskih meščanov vzame 21 talcev, ki bodo vsak dan po tri in tri internirani v domobranski vojašnici ter bodo skupno jamčili za red in varnost. Prva trojica talcev je ta-le: dr. Mrawlagg, Kokoschinegg in Berg; druga: dr. Orosel, Bernhard in Tischler; tretja: dr. Jurič, dr. Fric Scherbaum in vinotržec Schulin. Jutri pridejo na vrsto: Julij Pfrimer, major pl. Krammer in trgovec Worsche.

Ljubljana za Koroško.

Ljubljana, 1. jan.

Danes se je vršil v veliki dvorani hotela Union shod, na katerem je Ljubljana slovesno protestirala proti nemškemu nasilju na Koroškem ter zahtevala energične odredbe, da se zaščitijo naši preganjsni bratje. Shod je bil zelo mnogobrojno obiskan. Zborovanju je predsedoval dr. Oslak, v imenu koroških Slovencev sta govorila Šnolej in dr. Müller. Poverjenik za narodno obrambo dr. Lovro Pogačnik je med burnim odobravanjem zborovalcev izjavil, da vstopa kot prostovoljec prostak v legijo, ki naj osvobodi koroške Slovence in da se boče boriti v prvi vojni črti.

Sklenilo se je, da se osnuje prostovoljna legija za osvoboditev koroških Slovencev. Pristopilo je takoj lepo število naših fantov.

Tolažba, ki je prevara.

Graška »Tagespost« piše 29. decembra, da bosta Maribor in Ptuj, »mesti stare nemške kulture«, zopet našla domov v Nemško Avstrijo. O nemški kulturi na Spodnjem Štajerskem ni treba, da bi izgubljali besede. Naš poslanec dr. Korošec je svoj čas v državnem zboru spodnještajersko nemško, bolje rečeno nemškutarsko kulturo po vsej pravici označil kot kulturo šnopsa. Ker resnica oči kolje, je tudi ta resnica pri nemškutarijih tako zadela v živo, da so kar zastokali. Z zmerjanjem so hoteli ta madež oprati s sebe. Kdor pa zmerja, ta se kaže krivega. Nemškutarstvo in njegova kultura je bila kriva tiste odurne surovosti, ki je vladala po spodnještajerskih mestih

in trgih. Kulturen, omikan človek se obnaša dostojno, ne izziva, ne napada, ne zmerja, ni krivičen, da vsakemu svoje. Spodnještajerski Nemec in nemškutar je uganjal vse te surovosti in krivičnosti, Slovencem pa ni privoščil niti trohice pravice ne v šoli, ne v uradu in sploh ne v javnosti. Nemški Avstriji ni nikakor čestitati, če taka kultura najde nazaj domov v njeno državo. Nimamo nič proti temu, da nemški nacionalci in nemškutarji povežejo svoje stvari ter jo mahnejo tje, kamor jih vleče hrepenenje, v Nemško Avstrijo, ter tako zopet najdejo domov.

Toda Maribor in Ptuj in drugi kraji, ki bi jih Nemci radi pobasali v bisago Nemške Avstrije, so v sklenjem slovenskem ozemlju, so deli Jugoslavije že zdaj in ostanejo vekomaj. Meje jugoslovanske države bodo določili zastopniki Jugoslavije v zvezi z zastopniki entente (četverosporazuma), Nemci bodo samo imeli pravico pritrditi in podpisati. Glihale se ne bo prav nič. Kako postopa četverosporazum pri določitvi mej novih držav, se vidi na mejah, katere je začasno določil za čehoslovaško državo. Francoski podpolkovnik Vyx je dne 24. decembra ogrskemu ministrskemu predsedniku izročil spomenico, v kateri so označene meje čehoslovaške države. Na jugu je namreč kot meja Slovaške določena Donava od mesta Požun do 20 km za mestom Ostrogon (Gran). To je temeljito delo. In isto temeljito delo bo mirovna konferenca izvršila z določitvijo mej Jugoslavije. V tem oziru torej Nemci nimajo ničesar upati. O tem so tisti Nemci, ki stvarno mislijo in odvrto govorijo, popolnoma prepričani. Če torej gotovi nemški krogi po listih in društvih delajo svojim omejenim vernikom nemško-avstrijske upe, ni to nobena tolažba, ampak zavestna prevara.

Iz pozabljenega kota naše severne meje.

Od vseh koncev in krajev naše domovine prihajajo poročila, kako se pripravlja naš novi dom, da nam bo udobno in res naše bivališče. Zlasti zanimajo našo javnost do sedaj narodno ogroženi jezikovni otoki in pa meja, kjer je tojec tiščal skrito pestjo nas živelj, da ni mogel priti do razvoja. Prve dni preobrata se je skoro povsod korenito preobrnilo. Posamezna nemčurska gnezda so dobila mahoma slovensko lice. Naša meja severovzhodno od Maribora se je utrdila. Na Koroškem, kjer nismo imeli svoje inteligence, preobrat veselo napreduje. Le o meji med Mariborom in Koroško ni čuti ničesar.

Lep košček naše zemlje se razprostira med lesa bogatim Pohorjem in Kozjakom ob Dravi. Žal, da sta bila to bogastvo in ta naravna krasota manj znana nam kakor pohlepniemu tujcu, ki je imel v rokah vso moč in oblast po zaslugi nasilnega avstrijskega sistema. Vso njegovo težo se je malokje občutilo s tako silo, kakor ravno tu. Pritisk je bil od leta do leta hujši tako, da so že omahovali celo grčavi Pohorci. Še nekaj let in zgrudili bi se.

Pa je prispela kraljičina Jugoslavija in rešila tudi ta biser nam za vedno.

Ko so drugod pometali, zganilo se je tudi pri nas in se ni držalo rok križem. Saj je smeti ravno v tem kotu več, kakor marsikje drugje. Treba bi bilo močne metle. A kje jo vzeti? Sami je nismo zmogli. Izposodili bi si jo bili, a so bile povsod zaposlene. Sosedu so jih sami rabili. Tolažili so nas, in mi smo čakali, čakali. No, nazadnje bi bila metla tu. Morda bi bilo najboljšje, da bi jo zgrabili, čeprav se je zdela prešibka. Zakaj pajki so zopet prepregali nove niti. — Pa je bilo treba jemati ozir na tega in onega in zopet se je čakalo. In tako se je pričakalo zopet dobo postave in legalnosti. Pri nas pa je ostalo vse pri starem.

Ljudstvo je prihajalo na shode, poslušalo in čakalo izpolnjenja obljub. Nasprotniki pa so pridno hujskali in podpihovali vsled dolgega čakanja nastale dvome. Zakaj na meji smo, in do sedaj so obdržali naši nasprotniki vedno prav, četudi ni bilo prav. Morda bode le Drava meja? Kdo ve? Saj se ni izpremenila niti picica v vsej dolini. Drugod pa take izpremembe! Zakaj ravno pri nas nobenega znamenja, preroka boljših časov? Vse je pozabilo na ta — pozabljen kot. Vse bo ostalo pri starem. Taki dvomi so se pojavljali na naši strani.

Nasprotniki pa so si opomogli po prvih dnevih preobrata iz omedlevice. Na tihem so upali na pomoč iz Gradca, kamor so prav pridno romali. Marburgerca jim je dolivala olja v plamenček, da je že prav veselo plapolal in ogreval njihove porjane upe in nade.

Pa Slovenci so res od sile.

Ravno dobro so se uživali in sprijaznili z nemško republiko, pa je prišel preobrat v Mariboru in v Marburgerci, njihovem evangeliju. In začela so se majati tla pod nogami. Začeli so padati na videz nepremagljivi stebri nemštva. Šel je Gränitz iz Marbega, prihajali so poštni uradniki — Slovenci, Roseggerjeva šola v Vuzenici je izdihnila. In vse to v par dneh; pa kaj še le pride!

Ali je potem čuda, da je nastalo ogorčenje, silno ogorčenje v nemškutarskem Izraelu Dravske doline? To je bil prehud curek na njihove glave. Najrajši bi se izselili preko Kozjaka k svojim nemškim bratcem. A kaj, ko pa tam ne razumejo njihove vsenemške boli in bi jim ponudili mesto peresa — metlo, mesto mehkega, toplega sedeža, kup kamenja in kladivo ob cesti. Čakajo čudeža, pa ga ni od nikoder.

Slovenci opažajo z zadovoljstvom prva znamenja nove, njihove dobe. Sicer gre počasi, a tem bolj gotovo. No, Pohorci se pa itak ne prenačajo. Ljubijo mirno in varno pet, ki pelje do cilja, ne pa vratolomnih prekopicavanj. — Hren.

Glas iz Radgone.

Radgona, 31. dec. 1918.

Prav malo se je prej slišalo o naši Radgoni. Delalo se je v narodnem oziru prav počasi in še to kolikor mogoče tajno. Vendar pa je v našem ljudstvu še tlela iskrica narodnega navdušenja, ki je pa zadnji čas vzplamtela v velik plamen, kar najbolj dokazuje sijajen radgonski tabor na Štefanovo, o katerem smo že slišali. Tudi naši prekmurški Slovenci so večinoma že rešeni madžarskega jarma. Dne 30. grudnia 1918 je zasedlo radgonsko vojaštvo pod poveljstvom nadporočnika g. Zeilhoferja lep prekmurški kraj Cankova (Vas Hidegut). Naše vojaštvo je bilo od tamošnjega prebivalstva burno pozdravljeno. Posadka Ogrov je že pred našim prihodom pobrisala, le sledovi madžarske kulture so še ostali. Naše ljudstvo se je takoj podalo na plodono delo in je tudi slovensko orožništvo pod vodstvom nadstražmojstra Tropeja takoj začelo delovati na bivši sveti madžarski kroni. Še en dogodek, zanimiv tudi za naše kroniste, se je pripetil. Ko je ljudstvo zagledalo, da je naše vojaštvo prekorajilo nad Radgono madžarsko mejo, planila je neka žena s klicem: »Živel slovenski oršag« v visok rdeče belo zeleni obmejni steber in ga treščila v občestni jarek. Ta mejnik, ves trhel, kakor je bila trhla madžarska država, se je razletel v male kosce, le železna tabla s sv. Štefanovo krono je še ostala, katero pa smo hranili za spomin in jo bomo ponudili Zgodovinskemu društvu v oskrbi. R. K.

Zasedeni prekmurški kraji.

Poroča M. S.

Po zavzetju večjih krajev v Medjimurju, Čakovca, Štrigove, Murskega Središča, so prekorajile jugoslovanske čete Muro ter prišle v Prekmurje. Prvi kraj, ki je bil zavzet, je največje mesto cellega Prekmurja, namreč Dolnja Lendava. Ime ima od reke Lendave, ki izvira na Štajerskem pri Gleichenbergu; en pritok pa, ki se imenuje tudi Lendava, izvira v Prekmurju, južno od kraja, ki se zove Kuzma. Ob tem pritoku je Gornja Lendava (Felsőlendva). Dolnja Lendava (Alsólendva) leži na levem bregu Lendave ob pobočju, kakor naslonjena nanj, vinorodnih gričkov, ki so podobni Slovenskim goricam. To ozadje Dolnje Lendave na vzhodu je slovensko, kakor so slovenske tudi vasi, ki so na polju proti zapadu. D. Lendava sama pa je pomadžarjena, kakor je bil ponemčen Maribor. Celo služba božja je bila v zadnjem času samo madžarska, dasi so nekatere vasi, n. pr. Kot in Kapca, popolnoma slovenske, tako, da je zanje moral prihajati od drugod slovenski duhovnik, da je spovedoval te prebivalce. Dolnja Lendava, kjer je tudi luteranska župnija, ima z vojaštvom vred 3000 prebivalcev. Brez vojaštva je bilo po štetju l. 1910 v D. Lendavi 2220 katoličanov, 8 grških katoličanov, 95 luteranov, 23 kalvincev, 1 unitarcev ter 383 judov. Drugi župnijski kraj, ki je bil zavzet, so Črenšovci (Cserföld) s 1089 katoličani in 5 judi. Tu stanuje vpokojeni župnik Jož. Klekl, izdajatelj tednika »Novine«, ki ga pa zdaj urejuje njegov bratranec Jožef Klekl, župnik v Velikih Dolencih (Nagy-Dolány) v dekaniji Monoštra (Sv. Gotharda). Črenšovski Klekl je bil v začetku novembra pred naglim vojaškim sodom. Po oproščenju se je zdravil v bolnišnici v Radgoni ter peljal v Črenšovec

malo pred prihodom jugoslovanskih čet. Tednik »Novine« ima največje zasluge za prekmurški slovenski jezik. »Novine« so še v začetku pisale, kakor Koledar Srca Juzusovega in Marijin list, madžarski pravopis. Ko so se pa čitatelji Novin — 6000 jih je — že nekoliko privadili čitanju slovensčine, katere se v šoli niso nič učili, so »Novine« sprejele slovenski pravopis in čistijo jezik madžarizmov. V politiko je posegal list le indirektno; političnega lista namreč niso smeli izdajati, ampak le kot pobožen list pod pokroviteljstvom škofa grofa Mikeša. Vmes pa je list kljub temu razlagal politične resnice; zadnji čas je pozival k snovanju Narodnih svetov, ter zavzel stališče, da je narodna avtonomija pod ogrsko državo premalo, kar se da zdaj doseči. Ko bo Prekmurje zasedeno popolnoma, bo gotovo pozdravljalo Jugoslavijo. Prva celo slovenska župnija, ki je bila zasedena, ima tedaj v zgodovini prekmurskega slovenstva zagotovljeno odlično mesto. Leži pa ob Muri nasproti ljutomerski župniji, od koder vodita dva broda čez Muro.

Lepa imena »večjih vasi« te župnije, ki ima 370 prebivalcev manj ko l. 1900, ker se prebivalci selijo v Ameriko — polje je namreč grofovsko, ki preživlja grofovsko živino, ljudi pa ne — so tele: Doljna Bistrica (Alsóbeszterce), Bednja, Gornja Bistrica (Felsőbeszterce), Srednja Bistrica (Közébeszterce), Trnje (Tűskeszér), Žiški (Zsizsek-szer). Tretji zavzeti župnijski kraj so Beltinci (Belatinc), ki šteje 1412 katoličanov, 14 luteranov in 61 judov. Imena vasi so: Odranci (Adorjansfalva), Bratonci (Murabarat), Dokležovje (Marahely), Gančani (Lendvározsvölgy), Ižekovci (Murasziget), Lipovci (Harziliget), Melinci (Maramelence), ter pristave Končak, Nemščak, Renovica. Te vasi se nasproti trgu Veržetu, kjer je brod čez Muro, deloma pa tudi nasproti župniji Sv. Križa na Murskem polju. Na severni strani je nasproti Črenšovcem župnija Törnyisze (Bátornya) s 1216 katoličani, 2 luteranoma, 10 judi ter vasi: Brezovica (Lendvayires), Gumilica (Lendvaszentjósze), Lipa (Kislippa), Mala Poljana (Kispalina), Velika Poljana (Nagypalina), Renkovci (Lendvaerdő), Nedejlica (Zorkóháza) in pristavi: Anastazija, Hrašica, Velika Poljana. Nasproti Beltincem je pa župnija Bogojina (Bagonya) s 789 katoličani, 16 luterani, 3 unitarci in 5 judi ter vasi: Bukovnica (Bakónak), Filovci (Filóc), Ivanci (Zalai-vand) in Strelavci (Orszentvid). Župnikuje tukaj narodni g. Ivan Baša, čegar oče je v Beltincih z veliko požrtvovalnostjo nabiral ude sv. Mohorja celo vrsto let. Zdaj je poverjenik mohorskih knjig v Beltincih mladi g. župnik Štefan Kúhar, čegar župnija je med vsemi prekmurškimi najbolj slovenska in jugoslovanska. Dne 27. decembra m. l. se je z veliko slovesnostjo slavil prihod jugoslovanskih čet.

Dozdaj imenovani kraji so v Zaladski županiji (varhmeji). Od Beltincev pa pelje lepa cesta v Železno županijo, kjer so še lepše ceste. Glavno mesto te županije Sobotka (Muraszombat) se je udalo 28. decembra brez strela, dočim je bilo pri zavzetju Črenšovec 26. m. m. večja praska v Bistricah ob Muri. Murska Sobotka (nemški Olsnitz) ima 1922 katoličanov, 10 grško pravoslavni, 530 luteranov, 46 kalvincev, 2 unitarca in 234 judov. Sobotka je prav čedno mesto, je obanem luteranska župnija ter je središče prekmurških Slovencev in izhodišče lokalne železnice, ki gre skoz slovensko Prekmurje proti severu v Körmend, kjer se združuje z železnico, ki pelje iz Gradca mimo Monoštra (Sv. Gotharda) ob Rabi v škofijsko mesto prekmurških Slovencev, Sombotelj (Steinamanger). Vasi te župnije, ki je zdaj po smrti očeta prekmurških Slovencev, dekana dr. Ivanoczyja v Tišini, tudi sedež dekanije, se imenujejo: Rakičan (Battyánfalva), Bakovci (Barkóc), Borejci (Borhida), Veščica (Falud), Černelovci (Kissombat), Krog (Korong), Lukašovci (Lukácsfa), Černci (Muracsarmely), Svetahovci (Muraszentes), Polona (Vaspolony). Od Sobote malo proti severu je župnijski kraj Martijanci (Mártonhely) s 152 katoličani, 272 luterani in 2 judoma. Imena drugih vasi te župnije so: Püconci (Battyand), sedež luteranske župnije, Gorica (Halmosfő), Mladetinci (Málnás), Markušovci (Márkusháza), Tešanovci (Mezővár), Nemšovci (Nemesd), Predanovci (Ronafő), Sebihorci (Szentibor), Moravci (Alsómarác), sedež luteranske župnije, Noršinci (Ujtölgyes), Vučja gomila (Zsidahegy) Proti jugozapadu, v smeru proti Radgoni, je pa župnijski kraj Tišina (Csendlak) s 364 katoličani in 9 luterani ter vasi: Sodišinci (Birószék), Frankovci (Ferenclak), Kupšinci (Halmos), Vančaves (Vánfalva, Ivan Vanč), Gede-rovci (Kőhida), Tropovci (Murafűzes), Petrovci (Murapetrő), Petanci (Szécsénykut), znana radi

petanske slatine, pet minut od radenske slatine na Štajerskem, Gradišče (Muravárhely), Krajna (Véghely). V Hrastju, Radencih in na Meleh pri Radgoni so brodi čez Muro. Zaprado od tešinske župnije so pa že štajerske prekmurske vasi mestne župnije Radgone: Potrna (Laafeld), Žetinci (Sicheldorf), Dedonci (Dedenitz), Zenkovci (Zelting) in Slovenska Gorca (Windisch Goritz), ki so se dne 26. decembra m. l. na prvem taboru prekmurskih Slovencev slovesno izjavili za Jugoslavijo. Tako je od Radgone do Dolnje Lendave celo prekmursko Mursko polje v območju Jugoslavije. Zasedati se je tedaj treba hriboviti del Prekmurja, čigar prebivalci se imenujejo Goričani nasproti Dolenjcem.

Položaj na Koroškem.

Velikovec, 2. jan.

Položaj vedno ugodnejši. Nemci potisnjeni v Labodski dolini nazaj. Nevarnost za Dravsko dolino odstranjena. Pričakujemo veselih poročil.

Jugoslovanskemu narodu! Slovanom!

Kakor svetel meteor je zablestel na zvezdnatem nebu naše kulture. Do zadnje postaje našega križevega pota nam je svetil skozi najhujšo temo naše sužnjosti. Prav do zadnje postaje, do našega poveljanja . . . Ko je došel na zenit, ko je zažarela na vzhodu zora našega vstajenja, je ugasnil . . . Toda zapustil je za seboj čudezen sled, ki ne mine nikdar . . . Se nikdo ni pred njim govoril svojemu narodu tako čudežno in krasno! Demonska je bila sila njegove besede. Bil je glasnik Resnice, apostol Ljubezni, propovednik Lepote — naš Ivan Cankar, mož najblažji in najplemenitejši, kar jih je rodila slovenska mati, naš največji mrtvi genij, mož nesmrten . . . V bedi rojen, je stopal po trnjevi poti navzgor — poslovil se je od nas kot — kraj . . . Ne bili bi vredni, da se nam je rodil, ako ne bi tudi na zunanji skrbeli za nesmrten njegov spomin. Za Prečernom mu gre kot umetniku prvemu javen spomenik. Velik je dolg, ki mu ga dolguje predvsem njegov ožji narod slovenski — saj je tudi njega proslavil pred — svetom . . . Dolg, ki mu ga dolguje sleherni Slovan — njemu — svetovnemu geniju. Ni ga izgovora, ki bi opravičeval odklonitev prispevka za ta spomenik! Časten dolg — ne odločljiv naroden davek! Zato ne prosimo, nego pozivljamo narod, da prispeva za Cankarjev spomenik, posebno pa vsak kulturni človek slovenski! Pozivljamo posebej tudi vse denarne zavode, ki živijo od naroda, slovenskega in slovanskega. Prispevki naj se pošiljajo na Jadransko banko v Ljubljani na konto »Cankarjev spomenik« ali pa na naslov odvetnika dr. Jos. C. Obaka v Ljubljani, ki bo izkazoval vse prispevke (tudi nakazila na banko) v tedenskih izkazih.

Pripravljalni odbor za postavitve Cankarjevega spomenika:

F. S. Finžgar. Dr. Pavel Grošelj.
Dr. Jos. C. Oblak. Abin Prepeluh.
Oton Župančič.

Wilson v Londonu.

Dne 26. dec. je Wilson došel v London, kjer je bil vespovsod slovesno sprejet. Na drž. banketu drugega dne v Buckingham-palači je imel Wilson govor, v katerem je med drugim rekel tudi sledeče: »Izpregovorili smo opetovano dve veliki besedi »pravo in pravičnost.« Sedaj pa moramo pokazati, ali razumemo prav imenovani besedi ali ne, in kako jih bo treba pri sklepanju mira pravilno udeležiti, oziroma uporabiti. Organizirati moramo moralno moč celega sveta, da prideta pri sklepanju miru »pravo in pravičnost« do polne veljave.

Politične vesti.

Laška nasilstva v Trstu. Dne 29. decembra je aklicala laška vsenčiliška mladina v mestno gledališče javen shod, na katerem so zahtevali, da morata Reka in vsa Dalmacija pripadati Italiji. To prilikom so Lah uporabili v to, da so začeli novo, ostudno gonjo proti tržaškim Slovincem. Laška druhal je vdrla v prostore tiskarne, v kateri se tiska tržaška »Edinost« ter tamkaj razbila, uničila in opustošila vse. Uničili so vse pohištvo, stroje, skozi okna pa na ulico pometali vse knjige, časopise in druge predmete. Škoda znaša na tisoče.

Značilno pri tem je, da je laška druhal izvršila neovirano svoj posel, kajti prikazal so ni nikjer noben redar. Zbesnela tolpa je nato snela razposlopa tablo s slovenskim napisom in jo je v svečanem sprevodu nesla do morske obali ter jo vrgla v morje, slovensko zastavo pa na ulici zazgala. Pijana in podivjana laška druhal je nato udrila v palačo tržaškega škofa dr. Karlina, kjer je istotako razbila in uničila vse, pohištvo, knjige, ter škofu v enomer grozila z napadom in s smrtjo. Škofa so laški omikanci vlekli na balkon škofove palače ter mu ukazovali, naj zakriči »Eviva Italija« (živijo Italija), kar je pa škof odločno odklonil. Duhovnika Pahonja so pa silili, da bi naj poljubil drog na katerem je visela laška zastava, kar je pa ta istotako odločno odklonil. Bog daj, da bilo kmalu konec laškega nasilstva, kajti Lah ni za las boljši, kakor Nemec in Madžar!

Nasprotovanje Francozov zoper Italijane in njihov pohlep po tuji zemlji je vedno ostrejša. Že meseca septembra je Clemenceau italijanskemu ministrskemu predsedniku Orlando rekel: »Vi Italijani vedno preveč zahtevate.« Odkar pa Italijani, zemlje lačni, z grabežljivo pohlepnostjo polagajo svoje roke na slovensko in hrvatsko zemljo, so Francozi na nje kar razjarjeni. To pa je za Italijo zelo opasno. Celo Bissolati, minister »neodrešenih«, je uvidel to nevarnost in zato je v znamenju protesta zoper prevelike italijanske zahteve izstopil iz ministrstva. Tako je celo sedanje italijansko ministrstvo prišlo v krizo. Računa se z možnostjo, da odstopi celo ministrstvo. Poleg tega na Italijanskem grozeče dviga glavo radikalni socializem, ki zahteva republiko.

Dva solnčna dneva. Kakor dne 15. decembra ob priliki mariborskega narodnega slavlja, tako je tudi včeraj, dne 2. januarja, ko so Slovenci prevzeli mariborski magistrat, sipalo solnce tople žarke na našo zemljo. Zadanji čas smo imeli skoro samo deževne, megleno-mračne dneve, kakor bi se celo solnce žalostilo nad slovensko počasnostjo glede prevzetja mariborskega magistrata. Včeraj pa je, dasiravno v sredi zime, odprlo solnce vse svoje zatvorsnice in je poslalo slovenskemu Mariboru iskrene pozdrave v obliki toplih solnčnih žarkov. Vremena tebi Maribor, so se zjasnila!

Shod v Rogatcu, napovedan na dne 6. januarja, je preložen na poznejši čas.

Shod v Št. Janžu pri Spodnjem Dravogradu. Dne 5. t. m. priredi NS za okolišje Spodnji Dravograd velik jugoslovanski shod. Ker je bilo ravno divjanje nemških razgrajčev na šentjanskem shodu dne 7. aprila 1918 vzrok, da je cel civiliziran svet spoznal nasilnost Nemcev, kateri je bil izpostavljen naš slovenski narod, je pričakovati, da se napovedanega shoda udeležijo vsi Slovenci iz bližnje in daljne okolice, da izrazijo svojo hvaležnost vsem, ki so nam pripomogli streči verige, v katere nas je vklepal skozi stoletja oholi Nemec.

Mariborski okrajni zastop je Narodna vlada razpustila. Za načelnika je namesto dr. Schindlerja imenovan dr. Jos. Leskovar, za njegovega namestnika pa Feliks Robič iz Limbuša. V svetovilstvo bodo izbrani slovenski župani.

Slovenjebistriški okrajni zastop razpuščen. Slovenjebistriški okrajni zastop je razpuščen. Za gerenta okrajnega zastopa je imenovan g. Peter Novak.

Slovenjebistriški mestni zastop razpuščen. Slovenjebistriški nemškutarski občinski zastop je razpuščen. Za upravitelja oziroma gerenta mestne občine je imenovan notar Kolenc.

Voditelje slovenjegraške nemškutarije — 12 oseb — so včeraj vojaki prignali v Maribor, kjer bodo v ječi premišljevali o svojih ponesrečenih hudobijah. Pripravljali so upor (puč) proti Slovincem. — Zaprli so tudi več nemškutarskih velikašev v Sp. Dravogradu, med njimi znanega Domango, in v Guštanju.

Pastor Mahnert zaprt. Mariborska državna policija je nedeljo po natančni hišni preiskavi aretirala v njegovem stanovanju lutrovskega pastora Mahnerta. Proti njemu se je nabralo radi znanih hujškarij toliko obtožilnega materiala, da ga je policija obdržala v zaporu, ter ga izročila sodišču.

Mahnert v preiskovalnem zaporu. Po Mariboru se je raznesla vest, da je sodišče pastora Mahnerta zpusnilo iz zapora. Informirali smo se na meročajnem mestu in smo izvedeli, da so te vesti samo pobožna želja mariborskih odpadnikov. Mahnert ostane zaprt. Proti njemu se je nabralo toliko obtožilnih snovi, da pride gotovo pred senat okroglega sodišča. Policija je dobila v roke izvirni rokopis njegovih hujškajočih govorov v zadnjem času in še več drugega gradiva.

Iz Gradca so prišli v sredo prositi h generalu Maistru za mariborske talce gg. Resel, Kaan in Rintelen. Njih posredovanje ni imelo uspeha. Morali

so oditi praznih rok nazaj v Gradec. Odredba glede talcev ostane v veljavi.

Nesramne dopise iz Maribora prinaša krščansko socialni »Grazer Volksblatt«. Tako n. pr. v novoletni številki v dopisu »Strenges Mannesrecht beim jugoslawischen Militär« sramoti našo jugoslovansko armado in med vrstami tudi generala Maistra. V sobotni večerni številki poroča o aretaciji pastora Mahnerta ter dostavlja, da je to »najnovejša jugoslovanska nasilje vzbudilo v Mariboru veliko razburjenje«. Mi o kakem razburjenju nismo v celjem Mariboru prav nič opazili. Značilno pa je, da se glasilo graškega škofa zavzema za največjega propagatorja ideje »Proč od Rima«. Pristojne činitelje opozarjamo na »Volksblattovo« pisarjenje. Ali se ne bi moglo znanemu Prangnerju, ki je l. 1914 pisal v »Grazer Volksblatt« nesramno hujškajoče dopise zoper Slovence in se še tudi zdaj ni odpovedal svojim hujškaskim navadam, ustaviti delo?

Graški nemški listi pišejo vsak dan bolj nesramno o Jugoslovanih. To je v popolnem protislovju z besedami glavarja dr. Kaana, ki jih je včeraj izgovoril v Mariboru: »Po dolgem trudu se nam je posrečilo doseči pri graških listih, da ne pišejo več hujškajoče«. — Pisarjenje graških listov kaže, da Nemec ne drži besede in tudi nima nobene politične dostojnosti.

Mariborsko mestno svetovilstvo. Za mestne svetovalce v Mariboru so predlagani izmed Slovencev: dr. Rosina, dr. Leskova, dr. Jerovšek, V. Weixl in železni uradnik Kitak; izmed socialnih demokratov: F. Leskovar in V. Močnik; izmed Nemcev: Julij Pfrimer, Karel Nasko in stavbenik Misera.

Nemški krajni šolski svet v Vojniku razpuščen. Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelak za uk in bogočastje, je razpustila nemški krajni šolski svet v Vojniku in izročila njegove posle slovenskemu krajnemu šolskemu svetu. S 1. prosincem 1919 je zaprla nemško javno ljudsko šolo v Vojniku ter odstavila od službe nadučitelja Franca Kresnika, stalno učiteljico Justino Hernaus in namestao učiteljico Julijo Senico.

Odpuščeni nemški uradniki. V Mariboru so bili odpuščeni iz službe sledeči nemški državni in deželni uradniki: Višji finančni svetnik A. Kotschan, čegar pradedje prav gotovo niso v Tevoburških gozdovih hodili na medvedji lov), dr. Stadler, finančni tajnik dr. Richter-Trummer, dr. Rudolf Kavallar, finančna komisarja dr. Sekanina, dr. Eller in finančni praktikant dr. Groß ter finančni pristave Coretti. Nadalje je odstavljen ravnatelj mariborskega gospodarsko kemičnega preizkuševališča dr. Cahariades in adjunkt istega zavoda A. Czak. Za ravnatelja tega zavoda je imenovan Henrik Mohorčič. Finančni tajniki na Dunaju dr. Brence, A. Koser in dr. Valjavec so pa imenovani za finančne tajnike v Mariboru.

Centralni jugoslovanski parlament. Kakor se poroča iz Beograda, se bo prav kmalu sestavil osrednji parlament za celo državo SHS. Srbska narodna skupščina bo iz svoje srede izbrala 83 poslancev za delegate državnega veča, poleg tega še bo v državnem veču 24 delegatov za Staro Srbijo in Macedonijo, kateri bodo izbrani iz ene skupščine, ki je leta 1911 bila zbrana v Skoplju. Črnagora bo zastopana s 14 delegati iz poslednje velike narodne skupščine. Ostali kraji (Bosna, Hercegovina, Dalmacija, srbska vojvodina, Hrvatska, Slovenija) bodo poslali zastopnike iz Narodnih svetov primerno moči posrednih strank.

Srbska skupščina za ujedinenje. Dne 28. decembra se je otvorila seja srbske narodne skupščine. Govorila sta ministrski predsednik Protič in podpredsednik skupščine Ljuba Jovanović, ki sta proslavljala junaške čine srbske armade in izjavljala veliko veselje srbskega naroda nad ujedinenjem Slovencev, Hrvatov in Srbov v jedinstveno kraljevino. Govora sta bila sprejeta z velikim navdušenjem. Podpredsednik je zaključil sejo z vsklikom: »Naj večno živi v časti in slavi med svobodnimi narodi narod Srbov, Hrvatov in Slovencev!«

Naša valuta. Minister za finance je imenoval dr. Jankoviča, dr. Markoviča in dr. Brezgarja za člane komisije, ki ima nalogo, da uredi jugoslovansko valuto. Komisija odpotuje na Dunaj, v Budimpešto in Prago, da se posvetojuje s tamošnjimi vladami glede važnih finančnih vprašanj.

Iz Budimpešte se poroča, da so češko-slovaške čete dne 1. januarja zasedle mesto Požun ob Donavi in Košice v Karpatih.

Mackensen zaprt. Na svojem povratku iz Rumunije skozi Ogrsko v Nemčijo je bila armada znanega nemškega feldmaršala Mackensena ustavljena in razorožena v mestu Tol na Ogrskem in Mackensenu ter njegovemu spremstvu je bila od

ogrske vlade odkazana neka graščina, katere ni smel zapustiti. Dne 31. dec. pa je 800 mož fran-
coskih čet obkolilo graščino in poveljnik čet je
naznanil Mackensenu, da se nahaja od sedaj na
dalje v vjetništvu.

Tedenske novice.

Duhovniška vest. Kot kaplan v Ormož pride
č. g. Pavel Vesenjak, dosedaj vojni kurat.

Za vodjo vinarske in sadjarske šole v Mariboru
je namesto odstavljenega Zweiflerja imenovan g.
Jakob Žnidarič.

Kako postopajo v Ljubljani. Okrajna gla-
varstva kolikor mogoče točno izvršujejo vladno
prepoved glede izvažanja živil in odjemajo lju-
dem živila, ki jih hočeje spravljati čez Špilje
v Nemško Avstrijo. V Ljubljani pa dajejo kar
poljubno in pod roko raznim židom dovoljenja
za izvoz živil. Tako je poverjeništvu za trgovino
in industrijo (!!) izdalo izvozno dovoljenje za
izvoz večje množine masti židu Jakobu Salo-
monu Dollinger. Taki slučajji se žalibog ponav-
ljajo dan za dnevom. Menda bo nazadnje tudi
poverjeništvu za justico začelo izdajati dovol-
jenja za izvoz živil.

Dramatično društvo v Mariboru naznanja, da se
vrši koncert, ki je bil nameravan za Silvestrov
večer, na Sv. Treh kraljev dan, dne 6. jan. 1919
v veliki dvorani v Nar. domu ob 8. uri zvečer.
Vstopnina znaša za nečlane 5 K, za člane 3 K,
izvršujoči člani so vstopnine prosti. Predprodaja v
trgovini V. Weixl in v Cirilovi tiskarni.

Maribor. Jutri, soboto od 8. ure naprej se bo
oddajal na Rotovškem trgu za družine, ki še niso
nič dobile. Treba prinesiti družinski list.

Maribor. Izdaja mesa (govedine) bo prihodnjo
nedeljo. Na osebo pride tokrat 20 dkg. Cena 11
K kg. Prihodnji teden se bo oddajalo svinjsko meso
po 14 K kg.

Sv. Jurij v Slov. gor. Kmetijska podružnica bo
imela v nedeljo, dne 5. jan., po rani službi božji
svoj letni občni zbor. Pričite vsi!

Sv. Križ na Murskem polju, V nedeljo, dne 5. janu-
arja po večernicah se vrši prireditev Bralnega društva. Na
vstopnino: Igra „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“, go-
vorci: dr. Hohnjec iz Maribora, petje. Prireditev se
pomeni dne 12. januarja.

Selnica ob Dravi. Hranilnica in posojilnica
obrnjuje hranilne vloge od 1. januarja 1919 samo
po 30/0, in jemlje od posojil samo po 4 1/2 0/0.

Celje. Slovensko obrtno društvo v Celju vabi
na občni zbor in obrtni shod, ki se vrši v pon-
deljek dne 6. januarja 1919 — sv. 3 kralje —
ob 11. uri dopoldan v mali dvorani Narodnega
doma v Celju.

Frankolovo. Kmetijsko katoliško izobraževalno
društvo ima svoj letni občni zbor v ponedeljek na
praznik Sv. treh kraljev, popoldne po večernicah.

Brežice. Vsi na protestni shod zoper Italijo,
ki nam trga naše Pomorje. Shod se vrši v ne-
deljo, dne 11. t. m. ob 12. uri dopoldne v veliki
dvorani Narodnega doma. Vsi na shod! Govorita
dr. Hohnjec in dr. Benkovič. — Isti dan, popol-
dne ob polu 3. uri se vrši v istih prostorih občni
zbor Slov. kat. izobraževalnega društva, kjer go-
vorijo mladolinjeb dr. Hohnjec iz Maribora.

Brežice. Vojaško veteransko društvo za Brežice
in okolico priredi svoj občni zbor dne 12. janu-
arja 1919 ob 9. uri predpoldne pri tovarišu Peč-
niku, gostilničarju v Brežicah.

Jugoslavija Jugoslovonom, Knjižica, ki se je
takoj priljubila našemu ljudstvu, se zopet dobi v Ci-
rilovi tiskarni v Mariboru. Cena s poštnino vred 60
vin. Slovenci, sežite pridno po njej!

Posamezne številke „Slovenskega Gospodarja“
in „Straže“ stanejo od 1. oktobra naprej v razprodaji
20 v, brez ozira na to, ali imajo 4 ali 8 strani!

MARIBORSKI BIOSKOP!

pri hotelu „Stadt Wien.“

V soboto, dne 4. januarja 1919, do dne
7. januarja 1919.

III. Paylanderfilm.

Kaj je življenje uničilo?

Drama v 4 dejanjih, Waldemar Paylander v glavni vlogi.

Na ženitovanjskem potovanju.

Veseloigra v 2 dejanjih.

Predstave se vrše vsaki dan ob 1/2, 6 in 7. uri. V nedeljo
ob 1/2, 3, 4 h, 1/2, 6 in 7 uri.

Veselo novo leto želi velč. duhovščini lavatinske škofije
Josip Brandl, graditelj orgel v Mariboru

Srečno in veselo novo leto vs. svojim cenj odjemalcem
želi

Anton Ertl, čevljarški mojster. Maribor.

Jabolke

vsako množino več vagonov kupi
znana tržnica Rudolf P. vee v Mo-
siru po najvišji dnevni ceni. Pla-
čilo takoj pri prevzemu el
no naprej po dogovoru. 494

Dobra skrb

kmetijska gospodinja, ki želi pri-
letna vendar kupa v urava
ženska lahko vidi, da vsem s
enim ozirom na tega, kate-
ra razume samostojno uspešno
kmetijsko gospodinjstvo, spetna se
proti primeru dobi vidi na
velikoposred. Slom. (Slovanov
dom) na Poničevih ul. 1. 494

IZJAVA

Marija Č. h. posrednica v Anren-
ch, obžalujem, da sem iz neved-
nosti željivo postopala proti do-
tovodju vojaške urade pri Sv.
Lenartu, g. Domala Hol, in se
mu zahvalim, da mi je odpustil
moje dejanje in obljubil, da so-
čem v bodočnosti proti vojaškim
zbrašem se obdržati tako, kakor
je to dostojnega slovesa vredno.
Sv. Lenart, 19. dec. 1918. 493

RAZGLAS.

Pri užiteknekm uradu v Pobrež-
ju pri Mariboru, v Sv. Lovrenču
nad Mariborom, v Polčansk in v
Sl. Bistrici se s tem razpisujejo
mesta užiteknekm uslužbovcv
(častarjev). Službo je nastopiti s
2. prosincom 1919. Prosilci se
naj po možnosti predstavijo oseb-
no pri finančnem okr. ravna-
telstvu v Mariboru, kjer se dobi
tudi vsa natančna pojasnila glede
službe in plače. 491

Moške

obleke za živila se prodajo v Ma-
riboru, Franc Jožefova ulica št.
15. 505

Prodaja se

2 para mlkih čevljev št. 42.
Tegethofova ulica 6/L nadstr.
Maribor. 506

Strežaj

se v mariborski bolnišnici takoj
sprejme. 504

Pisarniške pem. moči

slor. narodnosti, večje strojeplisja
in stenografije, z čedno pisavo
sprejme začasno davč. okr. ob-
lastvo v Mariboru. Prednost imajo
vojni invalidi, osir. osebe še s
pisarniško prakso. Plača s vojno
dodolko 200 K mesečno. Do 15.
t. m. naj se prošnje ulagajo pri
omenjenem oblastvu. 503

Stanovanje

s pohištvo obtoječe iz 2-3
sob iz kuhinje z vodovodom išče
za 15. februar t. l. državni urad-
nik. Ponudbe pod „uradnik“ na
upravo lista. 503

Industrija

za razsvetljavo, društvo z. o. z.,
Maribor ob Dravi, Gosposka ul.
5. Električne naprave za razsvet-
ljavo za mlne, žage in druge
kraje. Električni motorji, elektr.
ni gladilniki in elektr. žepne
tilke. 505

RAZGLAS.

Mariborsko okr. glavarstvo
razglasa: Poverjeništvu za
prehrano Narod. vlade SHS
v Ljubljani ukazuje: § 1 Iz-
voz živil in drugih potreb-
ščin čez mejo Jugoslavije je
prepovedan. § 2. Prestopki
te naredba se kaznujejo od
političnih oblasti s kaznijo
K 5000 — ali pa z zaporom
do 3 mesece. Zaseženo bla-
go pripade v korist države.
§ 3. Ta naredba dobi z dne-
vom izglasitve moč in ve-
ljavo. Ljubljana 6. listopada
da 1918. Dr. Ivan Tavčar
l. r. — Ker je ta naredba
še zmiraj veljavna, opozarja-
mo ljudstvo na to, da je
izvoz živil in drugih potreb-
ščin iz Jugoslavije prepove-
dan. Okrajni glavar. 464

Več čevljariev

išče proti dobremu plačilu,
Glušič, Grajska ulica 20,
Maribor. 458

Narod. znake

iz emajlirane pločevine, tr-
pežne, priporoča vsem na-
rodnim društvom in trgov-
cem, vzorec na razpolago.
Skladišče na debelo M. Bi-
dove Maribor, Tegethofova
cesta 28. 459

Viničarja

išče Klemenčič, Št. Peter,
Malečnik pri Mariboru. 473

Išče se

na veliko posestvo pridna
dekla, katera ima veselje do
vsakega dela in zna zlasti
dobro molati. Ponudbe pod
„Dekla“ na upravo. Tudi
se sprejme samostojna oseba
(sirota a i vdova brez otrok)
za samostojno gospodinjko
delo. Ponudbe pod „Gospo-
dnja“ na upravo. 462

Zenski

pri katerih je vajak pustil,
svoj z blagom napolnjeni na-
hrbntnik dne 27. dec. zvečer,
naj istega oddajo v gostilni
„Schwarzen Adler.“ 474

Sv. Lenart v Sl. gor.
Dr. Ludovik Kramberger se
je nastanil v tukajšnjem tr-
gu kot zdravnik in ordinira
v dr. Zirngastovi hiši. 468

Močna črna obleka

se prodaja za 280 K. Hren,
Urbanig. 21, Maribor. 477

Izgubljeni

je bila črna boa za dame iz
kuhovitice med Kasino-Frau-
en in Pfarrhofovo ulico ter
drž. mestom in Franc Josi-
povo ul. Najditelj je napro-
šen, da jo odda proti nagra-
di v Kasinogasse 4, vrata 2
desno Maribor. 470

Gostilničarka-vdova

išče dobro idočo gostilno v
najem ali na račun. Ponud-
be na Marijo Vrabl, Slivnica
pri Mariboru. 455

Surovo maslo

smetano sir, jajca, mleko,
koruzo, proso, ječmen, oves
in krompir kupi po najvišji
ceni trgovka A. Ivanuš v
Mariboru, Ulica Vseh svetni-
kov 21, pri Glavnem trgu,
zraven trg. Ziegler. 461

Zivinozdravnik

ANTON SOK,

pride v Slov. Bistrico v Stie-
gerjevo hišo na Glavnem trgu
in bo ordiniral od Novoga
leta naprej vsak dan. 460

Hlapec za hlev se

išče za nek graščinski hlev.
Trajna služba. Ponudbe na
graščinsko okrbništvo Novi
Kloster, p. Sv. Peter v Sav.
dolini. 452

Prodaja pohištva in

obleke po nizki ceni. Mlin-
ska ulica 7, I. nd., Maribor.
453

Iščem dekle od 30

let naprej. Plača po dogovoru.
Maribor, Težakova cesta 3, gostil-
na „pri Jeleni.“ 472

Trgovski lokal

se išče v sredini mesta. Po-
sredovalci dobe nagrade v
denarju ali živilih. Oglasi
pod „lokal“ na pravo. 465

Lepa najemniška

hiša z večjim vrtom ali vila
z nekaj polja v Mariboru
ali okolici se takoj kupi. Po-
nudbe pod „M. F. 80“ na
upravo lista. 469

Išče se delavska

redbina, katera dobi eno nji-
vo in pravo stanovanje, plače po
dogovoru. Naslov Marija Jagodič,
gostilničarka na Ptujski gori pri
Ptuj. 475

V najem

pravejši nakup se išče gostilna
ali trgovina z nekaj semljišča v
Mariboru okolici ali na deželi v
prometnem večjem kraju ob žele-
znici. Ponudbe na naslov E. S.
pošto ležeče štore. 476

Usnjene čevlje

po novih cenah v vseh oblikah
in velikostih s pet razpoložlj.
„Čevljarica združba“, Miren, sa-
dešno Vrbovec, p. Mozirje. —
Zahtevajte cenik! 466

Prodaja se

takoj malo posestvo v okolici
Maribora. Naslov v upravi tega
lista. 480

Gostilna.

Dobra gostilna v Mariboru se
vzame v najem ali se kupi. Po-
nudbe na upravo. 482

Pekarija ob veliki

postaji južne železnice na Spod.
Stajerskem, peč „Werner Edele-
rer“ z 2 etažama ter pristranski-
mi lokali, 3 sobami, kuhinjo in
vrtom za zelenjavo se prodaja. Po-
nudbe na „Zinauer“, Sv. Jakob
v Slov. gor. 485

Službo gospodinjne iščem

najraje na večjem posestvu, kjer
bi tudi lahko imela svojega 8
letnega otroka. Sem zdrava dob-
bra kuharica in zmožna vsakega
dela. Ponudbe pod „Dobra gospo-
dinja na upravo lista. 481

Štajerska

obleka in ženske obleke dobro
ohranjene se prodaja v Viktring-
hofovi ulici 25/L nadstrajpe, Ma-
ribor. 483

KARBID

v pločevinastih posodah po 100
kg K 210 —, prodaja franko, Ma-
ribor, Knapič, Schmidnergasse št.
11. 484

Gostilna

z gospodarskim poslopjem, nekaj
orazov semlje v bližini železnice
nad Mariborom in Celjem ali
proti Ptuj. se kupi. Ponudbe na
Rudolf Dečko, Marijina ul. 25/II.
Maribor. 487

VILA v Studencih

pri Mariboru. enonadstropna st-
dana leta 1912, s 4 stanovanji,
hlevom in velikim vrtom s rasno-
vrstnimi sadnimi prilikami se
poceni prodaja. Ponudbe pod „Zi-
nauer“ Sv. Jakob v Sl. g. 486

Pohštvo.

Badi prese ltrve je na prodaj ali
se pa zamenja za razna živila.
Vpraša se naj v papirni trgovini
Lagler, Schmidplatz št. 1. Ma-
ribor. 488

Prodajam

drno zimsko suknjo po nizki ceni
v Tegethofovi ulici 12/II, Ma-
ribor. 489

Vinske trte

kupi Janes Jančnik v Spodnji
Kungoti pri Mariboru. 482

Psica, lepa, mlada,

distokrne voljeje pasmi se prodaja.
Kje, pove uprava lista. 487

Safer

okujen, 28 let star, absolvent
vinorojske šole išče stalno službo
Ponudbe na Karel Domačnik,
Fram, Štajersko. 501

Popolna oprava za

pisarno se prodaja v Celju (vpra-
šati pri dr. Benkoviču v Celju,
Graška ul. 31. 497

Opekarski mojster

s slovenskim jezikom kot najem-
nik želi prevzeti tovarno izdelkov
opek in sicer od tisoč komadov
Naslov: K. De. Katinich pri g.
Repčič, p. Sv. Jurij ob Ščavnici,
Štajersko. 478

Strojnika

za Dieseljev stroj, zanesljivega,
tranznega in večdega v popravkih,
eventuelno sposobnega invalida
sprejme v trajno službo ob po-
polni oskrbi, paromlin I. Zdrav-
vec, Središče. Nastop takoj. Po-
nudbe s zahtevkom plače in pre-
pisi spricval imenovanemu. 498

Občina trg Sv. Jurij ob južni žel. javlja pretno-
no vest, da je njen dolgoletni veleposlanik gospod

Franjo Pisanec,

posestnik, član našelstva Posojilnice, član krajnega
ubožnega in šolskega sveta, cerkv. konk. odbora ljd.,
danes sntuzaj po teški bolezni, vdan v voljo Najviš-
jega, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zas-
pal. 488

Občinski odbor trga Sv. Jurij ob juž. žel.

Odvetnik dr. Josip Leskovar ima svojo pisarno
v poslopu stare gimnazije, Koroška cesta št. 1.
Stenografa-strojepisca takoj sprejme odvetnik
dr. Jos. Leskovar, Maribor, Koroška ul. 1,